

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE
Fakulta sociálních věd
Institut mezinárodních studií

PROTOKOL O HODNOCENÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE
(Posudek oponenta)

Práci předložil(a) student(ka): Siarhei Kastrama

Název práce: Framing media image of the Euromaidan in the reports of the RIA Novosti on the breakdown of 2013/2014

Oponoval (u externích oponentů uveďte též adresu a funkci v rámci instituce):
Jan Šír, IMS FSV UK

1. OBSAH A CÍL PRÁCE (stručná informace o práci, formulace cíle):

Práce zkoumá mediální obraz událostí, jež vešly do historie jako Euromajdan, na stránkách zpravodajského servisu ruské státní informační agentury RIA Novosti. Klade si za cíl identifikovat a analyzovat hlavní referenční rámce, do nichž oficiální ruské zpravodajství zmiňované události zasazovalo, aby tak utvářelo mediální diskurs, jehož prostřednictvím dochází ke konstrukci sociální reality. Pozornost omezuje na období od 21. listopadu 2013, kdy v Kyjevě proběhly první masové demonstrace proti rozhodnutí presidenta Janukoviče odložit podpis asociační dohody s EU, až po násilné vyvrcholení těchto střetů 20. února 2014, spojené se střelbou do demonstrantů na Majdanu, úprkem presidenta ze země a svržením dosavadního na Moskvu orientovaného Janukovičova režimu; navazující ruská invaze na Krym a válečný konflikt na východě Ukrajiny zůstávají již mimo pole autorova zájmu. Po stručném úvodu následuje teoretická část, uvádějící čtenáře do problematiky masové komunikace, médií a relevantních diskursivních strategií a hlavních komunikačních technik s důrazem na samotné rámování (*framing*). Druhá, hlavní část práce podává nástin výzkumného rámce, jakož i přibližuje provedený výzkum a jeho výsledky. Hlavní zjištění syntetizuje stručný závěr.

2. VĚCNÉ ZPRACOVÁNÍ (náročnost, tvůrčí přístup, argumentace, logická struktura, teoretické a metodologické ukotvení, práce s prameny a literaturou, vhodnost příloh apod.):

Práce vykazuje poněkud atypickou, jakkoli určitě ne nepřehlednou strukturu. První část, nazvaná z nějakého důvodu jako metodologická, podává čistě teoretický úvod přibližující hlavní použité pojmy a koncepty, zatímco o bližším vymezení tématu, cílech práce, jakož i dalších parametrech výzkumného rámce se dozvídáme až v druhé části textu, nazvané autorem jako analytická část. Obdobně tak autorovy odpovědi na položené otázky – ve skutečnosti jádro textu a vlastní výsledky práce – by dle mého názoru mohly být a měly být lépe odděleny od samotného popisu datové základny a vyčleněny lépe do samostatné hlavní kapitoly. Výzkumný rámec jako takový je nicméně promyšlený, rozpracovaný, nosný a umožňuje autorovi postupovat krok za krokem k naplnění vytyčených cílů. Tematické vymezení a problémový fokus jsou jasné, zdůvodněné a samy o sobě mají opodstatnění; o mimořádné aktuálnosti, relevanci a společenské závažnosti tématu se asi netřeba nijak zmiňovat. Zůstává jen otázkou, proč autor s takto specifickým badatelským zájmem a takto metodologicky vyhraněnou prací zvolil k obhajobě pracoviště areálových studií. Podle mého názoru se jedná o klasickou úzkoprofilovou studii z oboru masové komunikace. Pro předložení v rámci IMS by práci prospělo ještě zasazení do kontextu ukrajinského a ruského vnitropolitického dění, mezinárodních vztahů a bezpečnostních studií, i s ohledem na to, jakou události na Majdanu sehrály roli pro další dění. V tomto směru vidím i hlavní potenciál pro další rozpracování a možný přínos presentovaných zjištění.

3. FORMÁLNÍ A JAZYKOVÉ ZPRACOVÁNÍ (jazykový projev, správnost citace a odkazů na literaturu, grafická úprava, formální náležitosti práce apod.):

Po formální stránce se práce jeví v pořádku (překlepy a kuriozity typu důsledně poběloruštěvaného spellingu ukrajinské politické strany Bat'kivščyna neřeším). Styl výkladu je, jak se sluší u výstupů tohoto typu, velice úsporný a věcný. Práce se nicméně čte poněkud těžkopádně a určitě by ještě snesla po jazykové stránce opravit roditělym mluvčím a uhladit. Práce průběžně odkazuje na použité zdroje, a to pomocí závorkového systému (Harvard citation style). Bohužel, až na čestné výjimky neodkazuje na číslo stránky či stránkové rozmezí excerpovaného zdroje, a to ani v případě přímých citací resp. jejich překladů či přebírání tvrdých dat, kde se taková reference bezpodmínečně vyžaduje. To poněkud komplikuje orientaci a recepci textu čtenářem (s použitou teoretickou literaturou bych se jako laik do problematiky mediální reflexe události v podmínkách probíhající masivní informační války přitom určitě rád blíže seznámil); osobně se kloním k tomu považovat uvedený nedostatek nikoli za přehlédnutí či opomenutí, nýbrž za výraz ne zcela bezpečného zvládnutí některých náležitostí odborného reportování. Přepisy z ruštiny neodpovídají žádné ze

zavedených norem, nicméně vzhledem k použité diakritice mají blíže k češtině než angličtině, což v případě anglicky psané práce podle mého názoru může být matoucí.

4. **STRUČNÝ KOMENTÁŘ HODNOTITELE** (celkový dojem z diplomové práce, silné a slabé stránky, originalita myšlenek, naplnění cíle apod.):

Jde o jasně a velmi dobře koncipovanou práci k mimořádně závažnému a náročnému tématu, náročnému i co se týče objemu vyhodnocované, značně fragmentární datové základny a jejich konceptuálního uchopení. Za výsledným výstupem stojí velký kus práce a skutečně samostatný výzkum. Jak řečeno výše, mám dílčí výhrady k způsobu presentace, ale obsahovou stránku věci považuji za mimořádně hodnotnou a zdařilou, práce je originální a nová; její výsledky, závěry a hlavní zjištění mají potenciál dalšího využití.

5. **OTÁZKY A PŘIPOMÍNKY DOPORUČENÉ K BLIŽŠÍMU VYSVĚTLENÍ PŘI OBHAJOBĚ** (jedna až tři):

Zaujalo mě autorovo zjištění, že se zpravodajství RIA Novosti v průběhu referování o Euromajdanu vystříhalo manipulace (falšování) faktů jako takové, a konstrukce reality probíhala ponejvíce pomocí cíleného utváření žádoucího obrazu reprezentujícího události pomocí rámování. Mohl by autor zhodnotit, jak se do samotného rámování promítá a jakou roli v něm hraje slovník, tj. volba klíčových termínů používaných pro označení určitých událostí či jevů? Mohl by uvést několik typických příkladů vztahujících se k událostem Euromajdanu, kde šikovní manipulace slovníkem posiluje Kremlem oficiálně ražený válečný narativ, oproti ukrajinskému (západnímu) narativu? Z dosavadního průběhu ruské informační agrese mám dojem, že velká část zaostávání Západu je dána právě často bezděčným přejímáním elementárního pojmosloví a neschopností se oproti němu vymezit.

6. **DOPORUČENÍ / NEDOPORUČENÍ K OBHAJOBĚ A NAVRHOVANÁ ZNÁMKA**
(výborně, velmi dobře, dobře, nevyhověl):

Práci určitě doporučuji k obhajobě. Navrhuji ji hodnotit jako výbornou nebo velmi dobrou dle průběhu obhajoby.

Datum: 16. června 2016

Podpis:

Pozn.: Hodnocení pište k jednotlivým bodům, pokud nepíšete v textovém editoru, použijte při nedostatku místa zadní stranu nebo příložený list. V hodnocení práce se pokuste oddělit ty její nedostatky, které jsou, podle vašeho mínění, obhajobou neodstranitelné (např. chybí kritické zhodnocení pramenů a literatury), od těch věcí, které student může dobrou obhajobou napravit; poměr těchto dvou položek berte prosím v úvahu při stanovení konečné známky.